

wiskunde C

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.

- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommitteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommitteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Eenzelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 77 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Voor elke rekenfout of verschrijving in de berekening wordt 1 scorepunt afgetrokken tot het maximum van het aantal scorepunten dat voor dat deel van die vraag kan worden gegeven.
- 2 De algemene regel 3.6 geldt ook bij de vragen waarbij de kandidaten de Grafische rekenmachine (GR) gebruiken. Bij de betreffende vragen doen de kandidaten er verslag van hoe zij de GR gebruiken.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Straffen

1 maximumscore 4

• Oude situatie: $1,25 \cdot 8 + 17 = 27$ strafpunten	1
• Nieuwe situatie: $1,5 \cdot 8 + 17 = 29$ strafpunten	1
• Dit levert een boete van 675 respectievelijk 725 euro op	1
• Dus in de nieuwe situatie moet 50 euro meer worden betaald	1
of	
• Het inzicht dat naar het verschil tussen de oude en de nieuwe situatie gekeken kan worden	1
• Het verschil is 25% van 8 strafpunten dus 2 strafpunten	2
• Dit is $2 \cdot 25 = 50$ euro meer	1

Vraag	Antwoord	Scores

2 maximumscore 4

- Vanaf 541 strafpunten geldt de formule $G = 0,25s + b$ 1
- Bij $s = 541$ hoort $G = 360,25$ (of: Bij $s = 540$ hoort $G = 360$) 1
- Beschrijven hoe hiermee de waarde van b gevonden kan worden 1
- $b = 225$ (dus de gevraagde formule is $G = 0,25s + 225$) 1

of

- Vanaf 541 strafpunten geldt de formule $G = 0,25s + b$ 1
- $b = \frac{1}{2} \cdot 180 + 0,25 \cdot 540$ 2
- $b = 225$ (dus de gevraagde formule is $G = 0,25s + 225$) 1

of

- 540 strafpunten leveren $180 + \frac{1}{2} \cdot 360 = 360$ dagen gevangenisstraf 1
- $G = 360 + (s - 540) \cdot 0,25$ 2
- Dus $G = 225 + 0,25s$ 1

3 maximumscore 3

- Kleine straffen (minder dan 1 maand, de eerste staaf) hebben in 2006 een lager percentage dan in 1980 1
- Alle andere, grotere straffen hebben in 2006 een hoger percentage dan in 1980 1
- De gemiddelde duur van de gevangenisstraffen is dus verhoogd 1

4 maximumscore 5

- Voor 1970-1975 is de daling $\frac{72-57}{5} = 3\%$ per jaar 1
- Voor 2002-2004 is dit $\frac{46-36}{2} = 5\%$ per jaar 1
- Een uitleg waarbij gekeken wordt naar de verschillende lengtes van de overige perioden 1
- Een toelichting waaruit blijkt dat in die overige perioden niet de sterkste daling per jaar plaatsvindt (bijvoorbeeld door berekening van deze daling) 1
- De sterkste daling is dus in de periode 2002-2004 1

Opmerking

Als de in figuur 2 afgelezen percentages maximaal 1% verschillen van de hierboven genoemde, dit goed rekenen.

JAG/TI-methode

5 maximumscore 3

- Het opstellen van de vergelijking
 $-9 = 13,12 + 0,6215 \cdot -2 - 11,37 \cdot W^{0,16} + 0,3965 \cdot -2 \cdot W^{0,16}$ 1
- Beschrijven hoe deze vergelijking (met de GR) kan worden opgelost 1
- Het antwoord: 29 km/uur (of nauwkeuriger) 1

6 maximumscore 4

- $T = -46$ en $W = 175$ geeft minimale waarde $G \approx -83^\circ\text{C}$ (of nauwkeuriger) 2
- $T = 10$ en $W = 5$ geeft maximale waarde $G \approx 10^\circ\text{C}$ (of nauwkeuriger) 2

7 maximumscore 5

- Beschrijven hoe uit $-20 \cdot d^{0,48} = -113,07$ respectievelijk $-30 \cdot d^{0,48} = -113,07$ de waarde van d gevonden kan worden 2
- Dit geeft $d = 37$ (of nauwkeuriger) respectievelijk $d = 16$ (of nauwkeuriger) 2
- Het antwoord: 21 minuten 1

of

- De formule herschrijven tot $d = \left(\frac{-113,07}{G} \right)^{\frac{1}{0,48}}$ 2
- $G = -20^\circ\text{C}$ geeft $d = 37$ (of nauwkeuriger) 1
- $G = -30^\circ\text{C}$ geeft $d = 16$ (of nauwkeuriger) 1
- Het antwoord: 21 minuten 1

Scores

8 maximumscore 3

- Jeanette heeft meer punten dan 7 van haar 8 concurrenten 1
- Haar score is $\frac{7}{8} \cdot 100 = 87,50$ (of 87,5) 2

9 maximumscore 5

- Speler G heeft score 25,00 (of 25) 1
- Spelers D, E en F hebben score $\frac{1}{3}(37,50 + 50,00 + 62,50) = 50,00$ (of 50) 2
- Spelers A en B hebben score $\frac{1}{2}(100 + 87,50) = 93,75$ 2

10 maximumscore 4

- Zonder gelijke scores zijn de scores 100, 95, ..., 0 1
- Een uitleg dat dit altijd leidt tot scores die een veelvoud zijn van 2,5 2
- Dus een score van precies 52 is niet mogelijk 1

of

- Een uitleg dat je bij een even aantal gelijke scores alleen op 52,50 kunt uitkomen 2
- Een uitleg dat je bij een oneven aantal gelijke scores alleen op 50,00 of 55,00 kunt uitkomen 2

Opmerking

Als uitsluitend met getallen voorbeelden gewerkt is, ten hoogste 1 scorepunt toekennen.

11 maximumscore 5

- Er moet gelden $P(46,00 < X < 54,00 | \mu = 50,00 \text{ en } \sigma = ?) = \frac{360}{719} \approx 0,50$ (of nauwkeuriger) 2
- Beschrijven hoe hieruit de waarde van σ gevonden kan worden 2
- Het antwoord: 5,92 (of 5,93) 1

12 maximumscore 4

- De kans op meer dan 54,00 is $P(X > 54,00 | \mu = 49,73 \text{ en } \sigma = 5,91)$ 1
- Beschrijven hoe deze kans berekend kan worden 1
- $P(X > 54,00 | \mu = 49,73 \text{ en } \sigma = 5,91) \approx 0,235$ (of nauwkeuriger) 1
- Dat zou $0,235 \cdot 719 \approx 169$ keer meer dan 54,00 betekenen 1

Woordenschat

13 maximumscore 4

- De toename van de 4e tot de 8e verjaardag is 3000 1
- De toename van de 8e tot de 12e verjaardag is 11000 1
- De toenamen per jaar zijn respectievelijk 750 en 2750 1
- Het antwoord: 2000 1

14 maximumscore 3

- Voor de groeifactor g geldt: $g^9 = \frac{150\,000}{17\,000}$ 1
- Beschrijven hoe hieruit de waarde van g gevonden kan worden 1
- Het antwoord: 1,274 1

15 maximumscore 4

- Voor $W_l = at + b$ geldt: $a = \frac{\Delta W}{\Delta t} = \frac{45\,000 - 17\,000}{21 - 12} \approx 3111$ (of nauwkeuriger) 1
- $t = 6$ geeft $W_l = 3111 \cdot 6 + 17\,000 \approx 35\,700$ (of nauwkeuriger) 1
- $t = 6$ geeft $W_h \approx 71\,300$ (of nauwkeuriger) 1
- Het antwoord: 36\,000 1

16 maximumscore 3

- $W_h = 17\,000 \cdot 1,27^{L-12}$ 1
 - $W_h = 17\,000 \cdot 1,27^L \cdot 1,27^{-12}$ 1
 - $17\,000 \cdot 1,27^{-12}$ geeft voor b de waarde 970 (dus $W_h = 970 \cdot 1,27^L$) 1
- of
- De groeifactor blijft 1,27 1
 - Er geldt $b \cdot 1,27^{12} = 17\,000$ 1
 - Dit geeft voor b de waarde 970 (dus $W_h = 970 \cdot 1,27^L$) 1

De loting voor de Vietnamoorlog

17 maximumscore 3

- Het aantal vrienden X dat wordt opgeroepen, is binomiaal verdeeld met $p = \frac{1}{3}$ en $n = 3$ 1
 - Beschrijven hoe $P(X = 1)$ berekend kan worden 1
 - Het antwoord: 0,44 (of nauwkeuriger) 1
- of
- De kans dat de eerste vriend wordt opgeroepen en de twee anderen niet is $\frac{1}{3} \cdot \left(\frac{2}{3}\right)^2$ 1
 - Er zijn 3 volgordes mogelijk 1
 - De gevraagde kans is $3 \cdot \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{2}{3}\right)^2 = \frac{4}{9}$ (of 0,44 (of nauwkeuriger)) 1

18 maximumscore 3

- De laagst mogelijke getallen voor een maand zijn de getallen 1 tot en met 29 (of 30 of 31) 1
 - Dit geeft een totaal van 435 (of 465 of 496) 1
 - Het gemiddelde voor die maand is dan 15 (of 15,5 of 16) (en dat is lager dan 25) 1
- of
- Een gemiddelde van 25 geeft een totaal voor een maand van 775 (of 750 of 725) 1
 - Een uitleg waaruit blijkt dat een lager totaal voor een maand mogelijk is 1
 - De conclusie dat, omdat er een lager totaal mogelijk is, een lager gemiddelde dan 25 mogelijk is 1

Vraag	Antwoord	Scores

19 maximumscore 4

- Het inzicht dat er sprake is van een model met trekken zonder terugleggen 1
- De gevraagde kans is $\binom{6}{12}$ (of $\frac{6}{12} \cdot \frac{5}{11} \cdot \frac{4}{10} \cdot \frac{3}{9} \cdot \frac{2}{8} \cdot \frac{1}{7}$) 2
- Het antwoord: 0,001 (of nauwkeuriger) 1

20 maximumscore 4

- Het aantal dagen met een lotnummer onder 183 is binomiaal verdeeld met $n = 31$ en $p = \frac{182}{365}$ 1
- $P(X \geq 22) = 1 - P(X \leq 21)$ 1
- Beschrijven hoe deze kans berekend kan worden 1
- De kans is 0,014 (of nauwkeuriger) en dat is niet kleiner dan 0,01 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 22 juni naar Cito.